3:12 PM | 0.6KB/s

Uncategorised

Title

19 February 2:59 PM | 245 characters

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED

Baliram Patil Art Science Commerce

Mahavidyalay kinvat

class BA second year semester 5th

POLITICAL SCIENCE

Paper - International relations -VII

Course content

1) Disarmament

2) Diplomacy

3) propaganda

4) United Nation organisation

नि:शस्त्रीकरण:

हे 'बंधनाद्वारे शांतता प्रस्थापना' या तत्त्वावर आधारित आहे. म्हणून याला सत्तानियंत्रणाच्या तत्त्वाच्या आधारे संघर्ष टाळण्याचा व शांतता प्रस्थापनेचा मार्ग म्हणतात. नि:शस्त्रीकरण म्हणजे काही राज्यांद्वारे किंवा एका राज्याद्वारे काही विशिष्ट प्रकारची शस्त्रे किंवा सर्व प्रकारच्या शस्त्रांची कपात करणे किंवा सर्व शस्त्रे पूर्णपणे नष्ट करणे होयपी. चंद्रा यांनी आपल्या 'इंटरनॅशनल पॉलिटिक्स' ग्रंथात म्हटले की, "Disarmament mean the nation of reduction of military force, military manpower, military budgets and other purely military factors.2नि:शस्त्रीकरण म्हणजे शस्त्र त्याग किंवा नि:शस्त्र होणे होय. यात केवळ असलेल्या शस्त्रांचा त्याग करणे एवढेच अपेक्षित नाही तर भविष्यात शस्त्र निर्माण करण्याच्या तसेच युद्धाच्या प्रवृत्तीचाही त्याग करणे हा अर्थ समाविष्ट आहे. त्यामुळे विभिन्न काळात वेगवेगळ्या शस्त्रास्त्रांबाबत नि:शस्त्रीकरण या संकल्पनेला महत्त्व प्राप्त होते.मॉर्गेन्था यांच्या मते, "नि:शस्त्रीकरण म्हणजे सर्व प्रकारच्या शस्त्रास्त्रांची स्पर्धा कमी करणे किंवा नष्ट करणे होय."

अडथळे -1) राबाद व सार्वभौमत्व 2) शरत्राणांचे प्रमाण ठरविण्यात 3) अविश्वास 4) स्वसंरख्यण व राष्ट्रहित

5) श्रेष्ठ ता6) विज्ञान व तंत्रज्ञानाचा परिणाम 7) शस्त्रविषयक सुतुलन 8) युध्दानी इच्छा 9) आर्थिक कार10)अंतर्गत समस्यांची सोडव नुक न होने

11:44 AM | 0.2KB/s

Title

20 February 11:30 AM | 497 characters

प्रकार :-

1) स्थानिक निशस्त्रीकरण (२) गुणात्मक निधखीकरण

3) सकतीचेकिवा ऐच्छिक निशसकरन

समर्थन :----

1) युद्ध टाळुनन शांतता प्रस्थापीत करने 2) आर्थिक लाभ 3) नैतिक कारण (13) अण्वस्त्रांचे व संघटक शस्त्रांचे 4) लहान वकमजोर राष्ट्रांची मागनी 5) राष्टीय हित

संवर्धन

विरोध-1) शांतता निर्माती2)रोजगार निर्माती3) निशस्त्रक्रिया अंमलबजावणी 4) पक्षपाती स्वरूपाचे करार

प्रयत्न - :

1) राष्ट्रसंघ स्थापने पूर्वी 2) राष्ट्र संघस्थापने नंतर

3) संयुक्त राष्ट्र संघाचे प्रयत्न --1) अनुशक्ति आयोग

2) बारूच योजना3) जिनेव्हा 4) ख्रुश्चेव्ह योजना

5) अणु परिक्षण प्रतिबंध संधी 1962 सम्मेलन

6) 1971चा करार

12:06 PM | 0.5KB/s TH 32

राजनय (Diplomacy)

राज्याराज्यांतील दळणवळणाच्या विकासामुळे आंतरराष्ट्रीय संबंधात वाढ झाली आहोजनयाचा मार्ग अधिक लोकप्रिय ठरला आहे. राजदूतांमार्फत अनेक संदेश परस्परांना पोहोचविले जातात. राजदूत हा त्या कार्यासाठीच कायम स्वरूपाचा प्रतिनिधी म्हणून पाठविला जातो. राजनय पद्धतीस परराष्ट्र धोरणाचे उत्तम साधन मानले जाते.

युरोपातील पुनरुज्जीवनाच्या (Renaiscence) काळापासून कायम स्वरूपाचे राजनयिक प्रतिनिधी पाठविण्यास सर्वप्रथम इटलीने प्रारंभ केला. पुढे सत्तासंतुलनाच्या काळात ही पद्धती रूढ झाली. पूर्वी राजदूत राजाचे खाजगी प्रतिनिधी समजले जात असत. हळुहळु ते राष्ट्राचे प्रतिनिधीत्व करू लागल . युद्धकाळात व तीव्र संघर्षाच्या काळातही संबंध विच्छेद केले जात नसत. संघर्षात्मक काळातही पाश्चात्य राष्ट्रे राजनयिक वाटाघाटीवर विश्वास ठेवीत असत. परंतु मान्यता दिली नसली तरी या राष्ट्राशी राजनयिक संबंध कायम ठेवण्यासाठी वेगळे मार्ग शोधून काढले जातात. अशा वेळी राजनयिक कार्यालये बंद ठेवली जात नाहीत. कार्यदुतांच्या मार्फत (Charged'affairs) संबंध ठेवले जातात.

1) राजनयातील परिवर्तन

2) राजनयातील अडथळे

कार्य :-

1) प्रतिनिधीत्व करणे 2) वाटाघाटी करणे

3) अहवाल सादर करणे,4) राष्ट्रीय हितसंबधाचे रक्षण,

5) युद्ध - संघर्ष टालने 6)विदेशातील स्वकिय नागरिकांचे रक्षण 7) सांस्कृतिक - आर्थिक कार्य 8 डावपेच आखने

9) इतर संबधीत कार्य

प्रकार :-

1)जुना राजनय --- नवा राजनय

2) हुकुमशाही व लोकशाही राजनय ·

3) गुप्त व प्रगट राजनय 4) परिषद राजनय 5) शिखर राजनय 6) सांसदीय राजनय

गुण :-

1)सत्यप्रियता व सुसंस्कृतपना 2) बौधीक तंतोतंतपणा 3) प्रभावी व्यक्तिमत्व 4) नम्रता व स्थीतप्रज्ञता

5) परमत सहिष्णुता 6) स्वदेशावरिल निळा.

2:54 PM | 0.0KB/s

Propaganda

राष्ट्रहित साध्य करण्यासाठी जी अनेक साधने आहेत त्यातील एक महत्त्वाचे साधन म्हणून "प्रचारा" चा उल्लेख करावा लागेल. आंतरराष्ट्रीय संबंधात प्रचाराला महत्त्व आहे. या विभागाकडून देशात आणि परदेशात राष्ट्रीय धोरणाचा प्रचार करण्याचे कार्य केले जाते. .प्रत्यक्ष युद्धाचा मार्ग अवलंबिण्याऐवजी इतर मार्गावर भर दिला जाऊ लागला. इतर मार्गामध्ये अतिशय प्रभावी मार्ग म्हणून प्रचार पद्धतीचा उल्लेख करावा.

प्रचाराचा अर्थ (Meaning of Propaganda)

पॅडलफोर्ड किंवा लिंकन यांच्या मते, "लोकांच्या कल्पना, दृष्टीकोन, किंवा वर्तन यांना विशिष्ट दिशा देण्याच्या उद्देशाने प्रतिकांचा जाणीवपूर्वक केलेला वापर म्हणजे प्रचार होय."

साथने :-

1)आधुनिक तंत्र 2) बदनामी करणे. .) आकर्षक शब्द योजना 4) विचारसरणी 5) विपरयास करणे 6) तुलना करणे

7) विशेषनाचा वापर महापुरुष - तत्वज्ञान याचा वापर

8) घातपाती कारवाया 9) जनसामान्यांच्या भावना

10) अप्रत्यक्ष कृति

अडचणी :-

1) स्पर्धा 2) प्रतिप्रचार 3) विश्वसनियता 4) व्देषातून बदनाम,) सत्यशोधने कठिन 6) राजकिय युद्ध

1:36 PM | 0.2KB/s

इंग्लंडचे पंतप्रधान चर्चिल व अमेरिकेचे अध्यक्ष फ्रँकलिन डी. रुझवेल्ट हे अटलांटिक समुद्रावर एकमेकांना एका युद्धनौकेवर भेटले. रुझवेल्ट यांनी संयुक्त राष्ट्र' हा शब्द प्रथम वापरला. या घोषणेस War time statement' किंवा direction of the world after the war' असे म्हटले जाते.संयुक्त राष्ट्राचे घोषणापत्र - १ जानेवारी १९४२ ला अमेरिकेच्या व्हाईट हाऊसमध्ये प्रे. रुझवेल्ट, पंतप्रधान चर्चिल यांच्यासोबत सोव्हिएट संघ व चीनच्या प्रतिनिधींनी संयुक्त राष्ट्राच्या घोषणापत्रकावर सह्या केल्यामॉस्को संमेलन - मॉस्को येथे इंग्लंड, अमेरिका, सोव्हिएट संघ या राज्यांचे परराष्ट्रमंत्री, व चीनचा मॉस्कोमधील राजदूत अशा चार प्रतिनिधींनी दिनांक ३० ऑक्टोबर १९४३ रोजी एका घोषणेवर सह्या केल्या.

तेहरान परिषद - १ डिसेंबर १९४३ रोजी प्रे रुझवेल्ट, पंतप्रधान चर्चिल व स्टॅलिन या तीन मुत्सद्यांनी तेहरान येथे एकत्र येऊन मानवीय भवितव्य सुरक्षित ठेवण्यासाठी, तसेच जागतिक शांतता व सुरक्षितता राखण्यासाठी एक जागतिक संघटना निर्माण करावी अशी संयुक्त घोषणा केली. ही तेहरान घोषणा जागतिक इतिहासात महत्त्वपूर्ण समजली जाते.डंबार्टन ओक्स संमेलन वॉशिंग्टनजवळील डंबार्टन ओक्स संयुक्त राष्ट्रसघ निर मान झाले.

३. आंतरराष्ट्रीय क्षेत्र तील मानवीय प्रश्न सोडविने.

४. राष्ट्राराष्ट्रांच्या व्यवहारात सुसंवादित्व स्थापन करणे.

संयुक्त राष्ट्राच्या ची मुलतवे:-

1). सर्व सभासदराज्ये सभासदत्वाचे लाभ प्राप्त करण्यासाठी संयुक्त राष्ट्रांच्या कर्तव्याचे पालन करतील.

2). सर्व सभासदराज्ये आपापसातील आंतरराष्ट्रीय वाद शांततेच्या मार्गाने सोडवितील.

3)संयुक्त राष्ट्रांच्या उद्दिष्टांच्या विरोधात कुणीही कार्य करणार नाही.4). सर्व सभासदराष्ट्रे युनोच्या सामूहिक कार्यवाहीला मदत करतील.

6) गैरसभासद राष्ट्रेदेखील आंतरराष्ट्रीय शांतता व सुरक्षितता राखण्याचा प्रयत्न हमी संयुक्त राष्ट्र

7) संयुक्त राष्ट्र सभासदराष्ट्रांच्या अंतर्गत व्यवहारांमध्ये हस्तक्षेप करणार नाही. परंतु जेव्हा एखादे राष्ट्र आंतरराष्ट्रीय शांतता

संयुक्त राष्ट्र संघाची अंगे:-

1) महासभा 2) सुरक्षा मंडळ3) आधीक वसामाजिक

मंडळ4) विश्वस्त मंडळ 5. आंतरराष्ट्रीय न्यायालय6) सचिवालय